اخبار کوتاه

بخش نخست لایحه بودجه ۱۴۰۴ تا پایان مهر آماده می‌شود

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با بیان این که بخش نخست لایحه بودجه ۱۴۰۴ تا پایان مهر تدوین و ارائه می‌شود گفت: تخصیص بودجه به دستگاه‌ها بر مبنای کارآمدی و ماموریت‌های آنها خواهد بود.

به گزارش پیام آشنا، حمید پورمحمدی رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، گفت: کار تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۴ به عنوان نخستین لایحه بودجه دولت چهاردهم آغاز شده و مطابق قانون بخش نخست آن تا پایان مهر تدوین و ارائه می‌شود و سازمان برنامه و بودجه خود را متعهد به تدوین و ارائه به موقع و منظم لایحه بودجه می‌داند.
وی تخصیص بودجه به دستگاه‌ها بر مبنای کارآمدی و مأموریت‌های آنها را ویژگی مهم بودجه‌ریزی عملیاتی در این دولت دانست و افزود: تلاش می‌کنیم با تقویت جنبه‌های عملیاتی لایحه بودجه ۱۴۰۴ و همچنین ارائه برنامه‌های عملیاتی مورد نیاز برای اجرای برنامه هفتم، توسعه همه جانبه و عادلانه کشور را سرعت دهیم.
پورمحمدی همچنین تصریح کرد: سازمان برنامه و بودجه مکلف به تهیه و تدوین ۲۱۸ آئین نامه سند و دستورالعمل اجرایی برای اجرای قانون برنامه هفتم است که این کار به سرعت و با دقت در حال اجراست.

رئیس کل گمرک خبر داد

واردات بیش از ۳۰ تن شمش طلا در سال جاری

رئیس کل گمرک اعلام کرد: واردات شمش طلای استاندارد در پنج ماهه امسال با ثبت رکورد ۳۰ تن و ۶۳۳ کیلوگرم به ۱۶ میلیارد دلار رسید.

به گزارش پیام آشنا، محمد رضوانی‌فر - معاون وزیر اقتصاد - گفت: میزان واردات شمش طلا در پنج ماهه سال گذشته به میزان چهار تن و ۲۳۳ کیلوگرم و به ارزش ۲۷۴ میلیون دلار بوده است.
وی افزود: در این مدت ۹۶ درصد از وزن شمش طلا وارداتی در سال ۱۴۰۳ از طریق گمرک فرودگاه امام خمینی (ره) وارد و ترخیص گردید.
رضوانی‌فر اظهار کرد: گمرکات باشماق، تبریز، مشهد، فرودگاه اصفهان، پیرانشهر و یزد از دیگر گمرکاتی بودند که در پنج ماهه سال جاری شمش‌طلا از این گمرکات وارد و ترخیص شده است.
شایان ذکر است، هیئت دولت در آذرماه سال ۱۴۰۱ مصوب کرد تا تسهیلاتی جهت واردات شمش طلا برقرار شود، پس از این مصوبه، واردات شمش طلا به کشور آغاز شد.

فروش ۸ هزار میلیارد ریال پساپ در سال جاری

سرپرست دفتر تجهیز منابع مالی و توسعه مشارکت آبفای کشور از انعقاد ۶۴ قرارداد بیع متقابل و فروش پساب و همچنین جذب ۱۰۸ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت نیرو، سید محمدتفضلی روز یکشنبه با اشاره به پدیده تغییر اقلیم و تهدید منابع آب سطحی و زیرسطحی، گفت: در صورت ادامه روند موجود در برداشت از سفره‌های زیرزمینی باید تغییر نگرش و اصلاح ساختاری در نحوه استفاده از آب و پساب سرلوحه تصمیم گیری‌های این حوزه قرار گیرد.
سرپرست دفتر تجهیز منابع مالی و توسعه مشارکت آبفای کشور با بیان اینکه امروزه استفاده از منابع آبی در کشور از کارایی و بازدهی بسیار پایینی برخوردار است، ادامه داد: تغییر نیافتن وضعیت موجود، جلوگیری نکردن از برداشت‌های بی‌رویه جهت مصارف مختلف و بی توجهی به لزوم بازچرخانی و استفاده مجدد از پساب، می‌تواند مشکلات جبران‌ناپذیری را در این حوزه ایجاد کند.
وی با بیان اینکه رویکرد اصلی صنعت آب و فاضلاب استفاده حداقلی از منابع دولتی است، یکی از عملی‌ترین و مناسب‌ترین گزینه‌های تأمین آب را استفاده از رویکرد بازچرخانی پساب حاصل از تصفیه فاضلاب عنوان کرد و گفت: با توجه به اقلیم خشک و محدودیت منابع آبی در کل کشور به ویژه مناطق مرکزی، بخش صنعت و کشاورزی نیاز روز افزونی به منابع آبی دارند.
وی به مدل سرمایه‌گذاری با عنوان «بیع متقابل» اشاره کرد و یادآور شد: این مدل از سال ۱۳۹۰ تعریف شده و تا کنون بخش صنعت اقدام به سرمایه‌گذاری کامل در تأسیسات جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب کرده است که در ازای آن پساب حاصله را در اختیار خواهد داشت.
در این روش تمامی هزینه‌ها و اقدامات اجرایی مربوط به ساخت و بهره برداری از تأسیسات برای دوره‌های بلند مدت قراردادی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی واگذار خواهد شد.
تفضلی از انعقاد ۶۴ قرارداد بیع متقابل و فروش پساب در کل کشور که موجب جذب سرمایه‌گذاری به میزان تقریبی ۱۰۸ هزار میلیارد تومان شده است، خبر داد و افزود: با برنامه‌ریزی‌های انجام شده در سال ۱۴۰۳ نیز واگذاری ۱۴ پروژه در حوزه بیع متقابل و فروش پساب به ارزش ریالی بیش از ۸ هزار میلیارد تومان در دستور کار قرار دارد که در مراحل مختلف فرآیند واگذاری و ابلاغ است.

تورم مسکن در مردادماه به ۴۱.۴ درصد رسید

بر اساس آمار مرکز آمار ایران، بخش مسکن در یک سال منتهی به مردادماه سال جاری تورم ۴۱.۴ درصدی داشته است.

به گزارش پیام آشنا، بررسی آمار مرکز آمار ایران از شاخص قیمت مصرف‌کننده نشان می‌دهد بخش مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها در مردادماه سال جاری تورم ۴۲.۱ درصدی داشته است.
بخش مسکن شامل اجاربها، خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی در مدت یاد شده ۴۱.۴ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش یافته است.
در ماه گذشته شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای کشور به عدد ۲۶۰.۲ رسید که نسبت به ماه قبل از آن ۲ درصد افزایش یافته است. این شاخص نسبت به مرداد سال گذشته ۳۱۶ درصد افزایش و در ۱۲ ماهه منتهی به ماه قبل نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳۴۸ درصد رشد داشته است.

سخنگوی صنعت برق مطرح کرد:

ضرورت کاهش ۱۰ درصدی مصرف برق تمامی مشترکان

مدیرعامل شرکت توانیر اعلام کرد: میزان تقاضای مصرف برق کشور در ۴۲ روز گذشته از اوج مصرف سال گذشته بالاتر بوده است.

به گزارش پیام آشنا، «مصطفی رجبی مشهدی» با بیان اینکه سوم شهریور ماه در ساعات اوج مصرف، تقاضای مصرف برق به ۷۷ هزار مگاوات رسید، گفت: در سوم شهریورماه، ۴۲ روز و ۴۲ نوبت از میزان تقاضای مصرف برق در سال گذشته با اعداد غیر قابل باور عبور کردیم.
مدیرعامل شرکت توانیر افزود: بنا بر اعلام سازمان هواشناسی، مردادماه گرم و بی‌سابقه‌ای را طی ۵۰ سال اخیر پشت سر گذاشتیم و بر اساس پیش بینی سازمان هواشناسی قرار بود از روز گذشته با اندکی کاهش دما در کشور مواجه باشیم که نه تنها دمای هوا کاهش نیافت بلکه گزارش‌ها حاکی از آن است که با پایداری و تداوم گرمای نامتعارف تا پایان هفته جاری نیز مواجه هستیم.
سخنگوی صنعت برق با تشکر از همکاری همه هموطنانی که با مدیریت مصرف برق به تلاشگران خدوم صنعت برق کمک کرده‌اند، گفت: با توجه به اینکه چسبندگی گرما و دمای بالا تا اواخر هفته جاری نیز ادامه دارد و افزایش مصرف زیاد موجب بروز برخی مشکلات در تامین برق پایدار شده است. رجبی مشهدی گفت: ضرورت دارد مشترکان با صرفه جویی حداقل ۱۰ درصدی به کاهش مشکلات تامین برق پایدار و مستمر در کشور کمک کنند.

رئیس اتحادیه مرغداران میهن خبر داد

هر کیلو تخم مرغ ۵۸.۵۰۰ تومان

رئیس اتحادیه مرغداران میهن از تمدید طرح خرید حمایتی مازاد تخم مرغ بازار داخل تا ۱۵ شهریور ماه به مبلغ ۵۸ هزار و ۵۰۰ هزار تومان خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، حمیدرضا کاشانی، رئیس اتحادیه مرغداران میهن از تمدید طرح خرید حمایتی مازاد تخم مرغ بازار داخل تا ۱۵ شهریور ماه خبر داد و به مهر گفت: طرح خرید حمایتی تخم مرغ مازاد بازار داخل که تقریبا از خرداد ماه آغاز شده و قرار بود تا پایان مرداد ادامه داشته باشد بر اساس تنظیم قیمت‌ها و نزدیک کردن نرخ بازار به قیمت تمام شده تولید تا ۱۵ شهریور تمدید شد.
وی افزود: تا امروز ۵ هزار و ۵۰۰ تن تخم مرغ از سوی اتحادیه خرید حمایتی شده تا ذخیره سازی و صادر شود.
وی با بیان اینکه مبلغ خرید حمایتی بین ۴۸ تا ۵۵ هزار تومان درب مرغداری‌ها است، تصریح کرد: این امر برای حفظ قیمت روی مبلغ هر کیلو گرم بین ۴۷ تا ۴۹ هزار تومان انجام می‌شود که ۱۰ درصد پایین‌تر از نرخ تمام شده این محصول پروتئینی است.
رئیس اتحادیه مرغداران میهن با اعلام قیمت خرید حمایتی شهریور ماه گفت: از ابتدای شهریور هر کیلو گرم تخم مرغ از سوی اتحادیه به مبلغ ۵۸ هزار و ۵۰۰ تومان تحویل گرفته می‌شود تا مرغداران از زیان خارج شوند. اگر اتحادیه در بازار مداخله نکند با افت شدید قیمت رو به رو شده و ممکن است گله‌ها از دست برود و در ادامه برای تأمین بازار در نیمه دوم با چالش مواجه‌شویم.
کاشانی با بیان اینکه تولید توانایی کاهش قیمت بیشتر در بازار را ندارد، عنوان کرد: این رویه ادامه دارد تا برای نیمه دوم سال تولید و مصرف بهم نزدیک شود.
رئیس اتحادیه مرکزی مرغداران میهن با اشاره به حجم صادرات تخم مرغ تصریح کرد: به طور میانگین ماهانه بین ۱۲ تا ۱۴ هزار تن تخم مرغ از کشور صادر می‌شود و تا پایان مرداد این عدد ۶۲ هزار تن ثبت شد.
وی اظهار کرد: هدف این است که تا شب عید به طور منظم ماهانه بین ۹ تا ۱۲ هزار تن تخم مرغ صادر شود. میزان صادرات متغیر است و بسته به میزان مصرف داخل دارد.
گفتنی است؛ قیمت هر شانه تخم مرغ بسته به وزن آن در بازار بین ۸۹ تا ۱۵۰ هزار تومان در حال عرضه است.

رئیس سازمان ملی استاندارد تاکید کرد

ضرورت افزایش توان داخلی سازی در صنعت موتورسیکلت

رئیس سازمان ملی استاندارد ایران افزایش توان داخلی‌سازی در صنعت موتورسیکلت را ضروری دانست و اظهار کرد: در این صنعت به هر میزان عمق داخلی سازی را افزایش دهیم به اقتصاد تولید و زنجیره تامین کمک کرده‌ایم.

به گزارش پیام آشنا، مهدی اسلام‌پناه - رئیس سازمان ملی استاندارد ایران - با بیان اینکه همه دستگاه‌های دخیل در امر تولید باید برای کمک به جهش تولید کیفی اهتمام داشته باشند، گفت: تولیدکنندگان در مسیر تولید نیازمند فضایی امن، آرام و پایدار هستند تا به زیست بوم تولید کیفی آسیب وارد نشود.
وی با اشاره به دغدغه ایمنی راکبان موتورسیکلت تأکید کرد: رعایت ایمنی در تولید کمک می‌کند تا مصرف کنندگان در کنار رعایت قوانین و مقررات با اطمینان از موتورسیکلت استفاده کنند.
دبیر شورای عالی استاندارد با بیان اینکه در حوادث و تصادفات موتورسیکلت عوامل مختلف از جمله مدیریت مسیرهای پرتردد و غیره تاثیر گذار بوده گفت: در حالیکه در حوادث سهمی نیز متوجه کیفیت موتورسیکلت است. اما باید نسبت به همین سهم اندک برای ارتقا و کیفیت موتورسیکلت‌ها تلاش ویژه کنیم.
وی توسعه زنجیره دانشی و تکنولوژیکی صنعت قطعه سازی را مزیت تولید در کشور دانست و افزود: با توجه به پیشرفت صنعت قطعه سازی باید بتوانیم در لایه‌های تولید از قطعات داخلی و بومی استفاده کنیم و میزان عمق داخلی سازی محصولات نهایی را افزایش دهیم.
بنابر اعلام سازمان ملی استاندارد، اسلام‌پناه در این جمع موافقت خود را با تولید موتورسیکلت برقی اعلام و اظهار کرد: موتورسیکلت با پیشرانه برقی مشروط به رعایت همه ابعاد در حال حاضر یک راه‌حل کاملاً قابل اعتماد و منطقی است که می تواند آینده روشنی را برای صنعت مربوطه ترسیم کند.
رئیس سازمان ملی استاندارد ایران حرکت به سمت پیشرانه‌برقی در صنعت موتورسیکلت را نیازمند حکمرانی دقیق و استفاده از سیاست های مشوقی در فرآیند تولید کیفی دانست.
در این دیدار اعضای انجمن صنعت تولیدکنندگان موتورسیکلت ایران خواستار حمایت سازمان ملی استاندارد ایران در خصوص تاخیر در شماره‌گذاری موتورسیکلت‌ها از سوی پلیس راهور با وجود کنترل و تایید کیفی سازمان ملی استاندارد ایران شدند.
این اعضا همچنین خواستار استمهال یکی الزامات استاندارد بعنوان ترمز ABS در موتورهای با حجم کمتر از ۲۵۰ سی سی شدند. رئیس سازمان ملی استاندارد ایران موافقت خود را منوط انجام بررسی فنی و تحقیقات تخصصی در این زمینه در بازه زمانی ۱۰ روزه وفق ضوابط قانونی کرد.
رئیس سازمان ملی استاندارد ایران با درخواست این اعضا برای افزایش اعتبار گواهی انطباق (COP) صنعت موتورسیکلت به ۶ ماه با نظارت های متقن و فنی مستمر موافقت کرد.

واگذاری نافرجام خودروسازان؛ ماموریتی که به دولت چهاردهم محول شد

اگرچه قرار بود از سال ۱۴۰۰ پروسه واگذاری خودروسازان کلید بخورد اما تا به امروز این موضوع به نتیجه نرسیده و باید دید دولت چهاردهم چه تصمیمی برای واگذاری مدیریت خودروسازان می‌گیرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، میزان سهام دولت در شرکت ایران خودرو ۵.۷ درصد و در سایپا حدود ۱۷ درصد است و اگرچه این اعداد به نظر کوچک می‌رسند اما گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس بیانگر آن است که غیر از این دو عدد، ۱۲.۲۱ درصد از سهام ایران‌خودرو و ۱۵.۶ درصد از سهام سایپا در اختیار شرکت‌های عمومی وابسته و تحت کنترل دولت است. همچنین ۲۵.۲۴ درصد از سهام ایران‌خودرو و ۳۹.۶۶ درصد از سهام سایپا تحت نظام سهام تودلی است که با ایجاد حق رأی غیرقانونی برای این سهام‌های تودلی، دولت عملاً مدیریت شرکت‌ها را در دست گرفته است.
۱۱ اسفند ماه سال ۱۴۰۰، رئیس جمهور شهید در خلال صدور ۸ فرمان برای بهبود عملکرد صنعت خودروسازی، واگذاری مدیریت دولتی شرکت‌های خودروسازی را مورد تاکید قرار داد؛ بر اساس این فرمان، مقرر شد واگذاری مدیریت دولتی شرکت‌های خودروسازی ایران خودرو و سایپا حداکثر ظرف ۶ ماه بعد یعنی تا پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۱ به بخش غیردولتی تعیین تکلیف‌شود.
با این حال دولت سیزدهم به پایان رسید اما نه تنها هیچ پیشرفت خاصی در مساله واگذاری‌ها به وجود نیامد بلکه به نظر می‌رسد دنده عقب هم در این حوزه داشته‌ایم و وزارت صمت و اقتصاد صرفاً با گفتار درمانی وظایف مربوط به واگذاری را پاسکاری کردند؛ به عنوان نمونه احسان خاندوزی وزیر سابق امور اقتصادی و دارایی مهر ماه پارسال، عدم پیشبرد سیاست واگذاری خودروسازان را مرتبط با تغییر وزیر صمت (استیضاح فاطمی امین و روی کار آمدن علی آبادی) دانسته و تاکید کرده بود که با وزیر جدید صمت در حال بررسی نحوه واگذاری این شرکت‌ها هستند.
البته شرکت ایران خودرو ۱۲ اسفند پارسال در نامه‌ای به سازمان بورس اعلام کرده بود که موضوع "واگذاری سهام ایران خودرو متعلق به شرکت‌های فرعی و وابسته بعد از تجدید ارزیابی دارایی‌ها، کلید می‌خورد."
۱۵ اسفند ماه نیز مدیریت نظارت بر ناشران بورس در نامه‌ای به مدیرعامل گروه صنعتی سایپا تاکید کرد که "طبق ماده ۲۸ دستورالعمل حاکمیت شرکتی، تملک سهام شرکت اصلی توسط شرکتهای فرعی و زیرمجموعه یعنی داشتن سهام تودلی ممنوع است و سایپا می‌بایست ۴۱ درصد سهام خودش را که به صورت تودلی است تا مهرماه ۱۴۰۳ واگذار کند."
با ورود به سال ۱۴۰۳ دوباره صحبت‌های تکراری متولیان وزارت اقتصاد و صمت شروع شد؛ وزارت اقتصاد خرداد ماه اعلام کرد که "واگذاری خودروسازان به دلیل تغییر وزیر صمت (استیضاح فاطمی امین و روی کار آمدن علی‌آبادی) دچار وقفه شده بود اما این موضوع به صورت جدی در دستور کار وزارتخانه‌ها قرار دارد."
در ادامه نیز عباس علی آبادی وزیر سابق صمت در ۲۰ تیر ماه دوباره تاکید کرد که "وزارت صمت تمایل دارد صندلی‌های مدیریت دولت در خودروسازی‌ها را با رعایت صرفه و صلاح دولت و شرکت‌ها واگذار کند." او مجدد نهم مرداد ماه اعلام کرد که "آمادگی داریم مدیریت در خودروسازان را واگذار کنیم اما این واگذاری باید در راستای افزایش تولید باشد."
با تمام این تفاسیر عمر دولت سیزدهم به پایان رسید اما در نهایت پروسه واگذاری خودروسازان چه در بخش واگذاری تودلی ها (سهام‌های چرخه‌ای) و چه دربخش واگذاری سهام دولت، کلید نخورد و به عنوان میراث به دولت چهاردهم منتقل شد. بنابراین باید منتظر ماند و دید محمد اتابک وزیر جدید صمت و عبدالناصر همتی وزیر جدید اقتصاد چه تصمیمی در این رابطه می‌گیرند.

مذمت دخالت‌های دولت در فعالیت‌های اقتصادی

لازم به ذکر است که رهبری بهمن ماه پارسال در دیدار با کارآفرینان ضمن آنکه نظارت دولت را مکمل حمایت از بخش خصوصی برشمردند، فرمودند: «حمایت دولت لازم است، نظارت دولت هم لازم است. ضوابطی وجود دارد که باید این ضوابط رعایت بشود؛ چه کسی باید مراقبت کند؟ دولت. بنابراین، نظارت دولت مطلقاً قابل اغماض نیست؛ امّا نظارت غیر از دخالت کردن است. من دیروز شنیدم که در بعضی از شرکت‌هایی که دولت و بخش خصوصی شریک هستند، با اینکه سهم دولت سهم زیادی نیست، مدیریّت در اختیار دولت است؛ به نظر من این منطق ندارد. از همان شیوه‌های قانونی استفاده کنند، مدیریّت را به خود مردم و به خود سهامداران شرکت‌ها بسپارند، منتها نظارت بشود. در این سال‌های گذشته، بعد از آنکه سیاست‌های اصل ۴۴ را بنده ابلاغ کردم (۵) و اصرار کردم و دنبال کردم، کارهای بی‌قاعده‌ای را دیدیم انجام گرفت که بر اثر عدم نظارت بود. کارهای بدی انجام گرفت، کارهای غلطی انجام گرفت؛ هم به منابع ارزی و ریالی ضربه خورد، هم به خود آن بنگاه‌ها ضربه خورد و نتیجتاً به مردم ضربه خورد؛ یک عدّه‌ای سو استفاده کردند. نظارت دولت حتمی است، لازم است، بایستی حتماً انجام بگیرد. بنابراین، آنچه ما نفی می‌کنیم دخالت دولت است؛ والّا نظارت دولت را ما لازم میدانیم.»
البته این اولین باری نبود که رهبری صراحتاً دخالت‌های دولت در فعالیت‌های اقتصادی را مذمت می‌کنند. ایشان بارها و در سخنرانی‌های مختلفی به این موضوع پرداخته و تاکید کرده اند که دولت باید دخالت دست برداشته و بر فعالیت‌های اقتصادی نظارت داشته باشد؛ به عنوان نمونه رهبر انقلاب ۱۰ بهمن ماه سال ۱۴۰۰ نیز در دیدار با تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی فرموده بودند: «من با دخالت مسئولین دولت و دستگاه‌های دولتی در فعالیت‌های اقتصادی موافق نیستم، اما با هدایت، نظارت و کمک‌شان موافقم»

قربونِ دَسِّت، اون شیر آبُ ببند.

یادداشت

سرگردانی در دور باطل تثبیت ارز

اخیرا بحثی پیش آمده است که سیاست تثبیت نرخ ارز در نرخی کمتر از نرخ آزاد را به نفع اقشار کم‌درآمد جامعه جلوه می‌دهند. آنها ادعا می‌کنند که تثبیت ارز در نرخ ۲۸هزار و ۵۰۰تومان و افزایش دایره کالاهای مشمول این نرخ ترجیحی، راهکار ایجاد ثبات در بازار ارز و کنترل تورم است. بنابراین استدلال می‌کنند که یکسان‌سازی نرخ ارز و افزایش نرخ ارز رسمی برای از بین رفتن شکاف بین این نرخ و بازار آزاد باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود. بر آن شدم که این ادعا را به لحاظ تاریخی بررسی کنم آیا تاریخ هم تثبیت نرخ ارز را برای اقتصاد ایران تجویز می‌کند؟
در نمودار شماره یک نرخ رشد دلار بازار آزاد به صورت نقطه به نقطه از دهه ۷۰ تا سال ۱۴۰۲ رسم شده است. براساس این نمودار، اتفاقا در سال‌های تثبیت نرخ ارز، ما مردم ایران پرتلاطم‌ترین و پرنوسان‌ترین سال‌ها را تجربه کرده‌ایم. دلار ۱۴۵ و ۱۷۵تومانی، دلار ۱۲۲۶تومانی، دلار ۴۲۰۰تومانی و دلار ۲۸هزار و ۵۰۰تومانی همگی یادآور روزهای پرنوسان دلار برای ما ایرانی‌هاست. از طرف دیگر، تاریخ می‌گوید اگر به دنبال اقتصاد آرام و باثبات هستید سیاست تثبیت نرخ ارز، سرکوب قیمتی و چندگانه بودن ارز را کنار بگذارید. مشاهده می‌کنیم که سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ و همچنین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ که دولت قیمت‌گذاری نرخ ارز را کنار گذاشته است، سال‌های آرام بازار دلار هستند. روایت ارزی دور باطل «تثبیت نرخ ارز-افزایش نرخ ارز-تورم» در تاریخ اقتصادی ایران به شرح نمودار ۲ آورده شده است.
از دهه ۷۰ در ایران به دلایل و عوامل بیرونی مانند تحریم که تحت کنترل دولت نبوده، بارها شاهد جهش و افزایش نرخ ارز بوده‌ایم. در این شرایط، دولت با هدف دلسوزی برای مردم، یک نرخ دستوری و ارزان را اعلام کرد تا مردم بتوانند با ارز ارزان نیاز ارزی خود را تامین کنند. در نتیجه مردم برای گرفتن ارز ارزان هجوم آوردند و دولتی که شرایط نرمالی به لحاظ ذخیره ارزی نداشت، با کمبود منابع مواجه شد و نتوانست تقاضای ارزی را پوشش دهد. در نهایت، با کاهش ذخایر ارزی کشور نرخ ارز افزایش یافت و در این شرایط دولت به‌ناچار سیاست کنترل تقاضای ارز را در پیش گرفت؛ به این صورت که بعد از مدتی نرخ دستوری را حذف یا دایره شمول کالاهای مشمول نرخ ارزان را کم کرده یا اینکه واردات برخی کالاها را ممنوع کرده است.
این روایت یعنی دور باطل «تثبیت نرخ ارز-افزایش نرخ ارز» و به عبارت دیگر «شکست سیاست تثبیت نرخ ارز.» زمانی که سیاست تثبیت نرخ ارز با شکست مواجه می‌شود، نرخ ارز بازار آزاد افزایش یافته و تورم نیز روند افزایشی دارد. اما عده‌ای خاص ادعا می‌کنند که اگر دولت نرخ ارز را در قیمتی پایین‌تر از نرخ ارز آزاد تثبیت کند، تورم کم می‌شود. سوال اینجاست که آیا واقعا ارز ارزان سر سفره مردم رفته است؟ پاسخ واضح است. وقتی دولت نهاده‌ای را ارزان‌قیمت به گروهی و ارز را با قیمتی پایین‌تر از قیمت واقعی خود به واردکنندگان می‌دهد، تصمیم می‌گیرد برای محصول هر تولیدکننده‌ای که این نهاده‌ها را می‌خرد تا انتهای زنجیره تولید قیمت‌گذاری کند، وگرنه قیمت کالای نهایی با قیمتی بالاتر به دست مصرف‌کننده می‌رسد و نقض غرض می‌شود.
یک نمونه اثربخش‌نبودن نرخ ارز دستوری، تخصیص ارز ارزان ۴۲۰۰تومانی طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ به نهاده دامی مثل ذرت و کنجاله سویاست که خوراک مصرفی مرغ است. براساس آمار ارائه‌شده از سوی گمرک، طی سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ به طور متوسط سالانه حدود ۹میلیون تن ذرت، ۲میلیون کنجاله سویا و ۳میلیون تن جو با متوسط ارزش دلاری به ترتیب ۲.۵میلیارد دلار، ۹۲۸میلیون دلار و ۷۷۰میلیون دلار وارد کشور شده‌اند. به‌رغم تخصیص ارز ارزان برای نهاده مرغ، مشاهده می‌شود قیمت مرغ با رشد چهاربرابری، از ۸هزار تومان در سال ۱۳۹۷ به ۲۹هزار تومان در سال ۱۴۰۰ رسیده است. دلار آزاد نیز در این بازه زمانی با رشد چهاربرابری، از ۶هزار تومان به ۲۴هزار و ۵۰۰تومان رسیده است. اثربخش‌بودن نرخ دستوری ارز مشروط به فرآیند نظارت قوی بر تخصیص ارز از ابتدای زنجیره تا انتهای زنجیره تولید است که چنین مکانیزم نظارتی عملا غیرممکن است. بنابراین، پیامد تثبیت نرخ ارز در نرخی کمتر از بازار آزاد، فسادزا بوده و صرفا به اسم مردم و به کام عده‌ای سرمایه‌دار ختم می‌شود.

زهره اسدی
دانشجوی دکترای اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف
Alborz.payam@gmail.com

خبر

۵ هزار کامیون و کشنده وارد شد

در ۵ ماهه سال جاری ۴۹۷۱ دستگاه کامیون و کشنده جاده‌ای وارد کشور شد که نسبت به مدت مشابه پارسال رشد ۲۲۴ درصدی را نشان می‌دهد.

به گزارش پیام آشنا، طبق آمار گمرک ایران، در ۵ ماهه سال جاری ۴۹۷۱ دستگاه کامیون و کشنده جاده‌ای به ارزش ۵۳۴ میلیون دلار از گمرکات ترخیص قطعی و وارد کشور شده است.
واردات کامیون و کشنده جاده‌ای در این مدت به لحاظ تعداد ۲۲۴ درصد و از حیث ارزش ۱۹۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش نشان می‌دهد.
در ۵ ماهه سال ۱۴۰۲، تعداد ۱۵۳۲ دستگاه کامیون و کشنده جاده‌ای به ارزش ۱۸۰ میلیون دلار وارد کشور شده است.
شایان ذکر است، در اجرای بند (ص) تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ و مصوبه هیئت وزیران مورخ ۲۸ مرداد ۱۴۰۲ به منظور نوسازی و توسعه ناوگان جاده‌ای کشور، ورود انواع کشنده و کامیون با عمر کمتر از ۵ سال ساخت به کشور مجاز است.